

(ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ) ΣΤΗΚΕΤΕ ΚΑΙ ΚΡΑΤΕΙΤΕ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ Β' ΘΕΣ/ΝΙΚΕΙΣ (ΚΕΦ. Β' / 15)

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 396

ΕΤΟΣ ΙΖ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 1962 (Π.Ο.Η.) ΤΗΛ. 628.280: ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32 ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΘΥΤΗΣ ΚΑΙ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

Καί πάλιν ὁ κύκλος τῶν δώδεκα, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, θὰ ἀποτελέσῃ τὴν πηγὴν τῶν στοχασμῶν τοῦ παρόντος ἄρθρου. Ὁ

κύκλος αὐτὸς εἶναι τόσο εὐρύς, ἀλλὰ καὶ τόσο βαθύς, ὥστε νὰ εἶναι πράγματι ἀνεξάντλητος. δὲν εἶναι ὅμως μόνον αὐτό, ποὺ δικαιολογεῖ τὴν προτίμησίν μας. Οἱ δώδεκα εἶναι κατ' ἀρχὴν γνῶμονες βίου, βίου ἐκκλησιαστικοῦ.

Μήπως ἄλλωστε καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποκαλεῖται Ἀποστολική διὰ τὸν λόγον αὐτόν;

Ἐγγὺς λοιπὸν τῆς μνήμης των ἱστάμενοι ὥς ἴδωμεν μετὰ προσοχῆς ὅσα ὁ ἀπροκατάληπτος σεβασμὸς δύναται νὰ παρατηρήσῃ πρὸς οἰκοδομήν!

Ἄς περιορισθῶμεν εἰς ἓν! Τὴν εἰλικρίνειαν! Οἱ ἀπόστολοι ἦσαν δώδεκα! Πόσοι ἐξ αὐτῶν ἀπετόλμησαν νὰ γράψουν; Ὁ Ἰωάννης, ὁ Ματθαῖος, ὁ Πέτρος! Τρεῖς ἐκ τοῦ κύκλου τῶν Δώδεκα.

Δὲν ἀναφέρομεν τὸν πολυγραφότατον Παῦλον, διότι ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον κόσμον, παράλληλον τῶν Δώδεκα!

Διατί λοιπὸν δὲν ἔγραψαν ὅλοι;

Τὴν ἀπάντησιν τὴν δίδει ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος!

«Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες, ὅτι μείζον κρίμα ληψόμεθα» (Ἰακ. Γ, 1).

«Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν
τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις
καὶ ἐν τοῖς ἀπολυμένοις»
(Β'. Κορινθ. Β, 15)

Δὲν ἔγραψαν ὅλοι, διότι δὲν ἠνωχλήθησαν ἀπὸ τὸν οἴστρον τῆς προβολῆς!

Δὲν ἔγραψαν ὅλοι, διότι δὲν εἶχον νὰ προσθέσουν τίποτε εἰς τὸν ὄγκον τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν!

Δὲν ἔγραψαν ὅλοι, ἀπομιμούμενοι τὸν Διδασκαλὸν των, διότι ὠμίλουν τὴν ἐκφραστικὴν γλῶσσαν τῶν ἔργων. Ἦσαν οἱ ἴδιοι τὰ ἀναγινωσκόμενα βιβλία.

Δὲν ἔγραψαν ὅλοι, διότι ὅπως διακηρύσσει ὁ θεῖος Ἰάκωβος, δὲν ἔβλεπον τοὺς πιστοὺς, τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοὺς μαθητάς, τοὺς ὁποίους ἐκλήθησαν νὰ διδάξουν, ἀλλ' ὡς τὰς ψυχάς, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ χειραγωγήσουν!

Εἰς τὴν ἐπιφύλαξίν των αὐτὴν θὰ πρέπει νὰ θαυμάσωμεν μίαν συνέπειαν ἀποστολῆς, μίαν εἰλικρίνειαν.

Τὸ στοιχεῖον αὐτὸ θὰ τὸ ἐκτιμήσωμεν βαθύτερον, ἐὰν τὸ συγκρίνωμεν μετὰ τὴν σημερινὴν πλημμυρίδα τῶν συγγραφέων! Τῶν συγγραφέων ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων!

“Ολοι γράφουν καὶ οὐδείς φροντίζει νὰ χειραγωγῇ ψυχάς.

“Ολοι γράφουν καὶ ἡ γραφὴ των εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κραυγὴ κατάρας καὶ κεραυνὸς μίσους δι’ οὓς γράφουν.

“Ολοι γράφουν, διότι ὅλοι βλέπουν εἰς τοὺς ἄλλους σφάλματα καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν των τελειότητα!

“Ολοι γράφουν διὰ νὰ προβάλουν τὸν «ἑαυτοῦλη» των.

“Ολοι γράφουν· συγκρινόμενοι δὲ μετὰ τῶν, κατὰ τὰ θέματα τῆς συγγραφικῆς των παραγωγῆς ὁμοιάζουν μὲ ἐξάλλους διαπληκτιζομένους.

“Ολοι γράφουν, διότι δὲν εἶναι ἀπόστολοι.

“Ολοι γράφουν, διότι δὲν εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ ἐπιδίδουν νὰ συγκαλύψουν τὴν ὑποκρισίαν των!

“Ἡ εἰλικρίνεια ὁμῶς τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων διαλάμπει καὶ εἰς ἓνα ἄλλο σημεῖον· εἰς τὴν συγκινητικὴν ἀπλότητα, μὲ τὴν ὁποίαν περιγράφουν τοὺς ἑαυτοὺς των.

Δὲν διστάζουν νὰ πληροφορήσουν τοὺς ἀναγνώστας των, ὅτι ὅταν ὁ Κύριος ἠγωνία εἰς τὴν Γεσθημανῇν, αὐτοὶ ἐκοιμῶντο!

Δὲν ἀποσιωποῦν χαρακτηρισμοὺς σκληροῦς, τοῦ σκοτεινοῦ προηγουμένου βίου των, καὶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους δι’ αὐτοὺς διετύπωσε ὁ Κύριος!

Δὲν ἄρνούνται ἐλαττώματά των, τὰ ὁποῖα δὲν προσπαθοῦν νὰ δικαιολογήσουν!

Ὁμολογοῦν καὶ διακηρύσσουν, ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου τοὺς ἀνέδειξε καὶ οὐχὶ ἡ ἰκανότης των.

“Ἡ ὁμολογία των δὲ αὐτὴ εἶναι κρυσταλλίνη καὶ δροσερά· δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα τῆς ταπεινοφانوῦς ὑπεροφίας τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ παγίδευσις καὶ ὁ ἐντυπωσιασμός.

Κατ’ ἐπέκτασιν ἡ συμπεριφορὰ τῶν Δώδεκα δὲν εἶναι ἐπίπλαστος καὶ ἐξεζητημένη.

Ἀγωνίζονται νὰ διαμορφώσουν τὸν ἐσωτερικὸν των κόσμον, διὰ νὰ ἀρέσουν εἰς τὸν Κύριον, καὶ ὄχι τὸν ἐξωτερικὸν των τοιοῦτον, διὰ νὰ ἀρέσουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Σύρουν μὲ ἀπαράμιλλον αὐταπάρνησιν τὸν μοχλὸν τῆς ἀπαντλήσεως τοῦ ζῶντος ὕδατος, φέροντες παρωπίδας εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς των, ἵνα μὴ ἐγκόσμιόν τι τοὺς ἀποσπάσῃ τὴν προσοχήν.

Καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτὸ θὰ τὸ ἐκτιμήσωμεν ἐκ τῆς συγκρίσεως πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα!

Τί χαρακτηρίζει σήμερον τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τῶν ἡγετῶν;

Ἀγωνιώδης προσπάθεια ἐξασφαλίσεως προσημάτων!

“Ολοι ἀναζητοῦν τὸ στέγαστρον τῆς δράσεως των καὶ ἐπιστρατεύουν σοφιστικῶς ἀνθρωπίνων νόμων παραγράφους, κανόνες, ἐδάφια, διὰ νὰ «δικαιολογήσουν» ἀστόχως τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας των!

Ἀλλὰ μήπως, τοῦλάχιστον, πιστεύουν εἰς τὴν αὐθεντίαν, ἐν τῇ δικαιοκρασίᾳ, τῶν Νόμων ἢ τῶν Κανόνων;

Κάθε ἄλλο!

Τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνες τοὺς θέλουν, διὰ νὰ καλύψουν, νὰ δικαιολογήσουν· δι’ αὐτὸ ὅταν δὲν τοὺς ἐξυπηρετοῦν τοὺς ἀνατινάσσουν εἰς τὸν ἀέρα καὶ τοὺς ἐνθυμοῦνται ὡς ἀκίς θέλουν νὰ κατηγορήσουν τοὺς ἄλλους!

Οἱ Νόμοι καὶ οἱ κανόνες κατ’ αὐτοὺς δὲν ἐκφράζουν πλέον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἢ τὴν ἔννοιαν τῆς τάξεως, ἀλλὰ παρέχουν νὰ ἀναγκαῖα προσχήματα, τὰ ἀπαραίτητα καταφύγια ἐνὸς ἐρποντοῦς φαρισαϊσμοῦ!

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ὁ ἄνθρωπος θὰ παύσῃ νὰ εἶναι εἰλικρινὴς πρὸς τὸν ἑαυτὸν του, νὰ δονεῖται ἀπὸ τὴν συναισθησιν τῆς ἐκ τῆς κλήσεως εὐθύνης, μεταβάλλεται εἰς ὑποκριτὴν, εἰς ἡθοποιὸν κακοτέχνου θιάσου· καὶ τότε ἀκριβῶς ἀρχίζει νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἐπένδυσιν τῆς ὑποκρισίας του!

Ἀπὸ τότε παύει πλέον νὰ εἶναι «εὐωδία Χριστοῦ». Καὶ αὕτη ἡ εὐσέβειά του προσλαμβάνει μίαν ψυχρὰν τυπικότητα. Δὲν ζεσταίνει, δὲν συγκινεῖ!

Οἱ Δώδεκα ἐπεβλήθησαν, κατενίκησαν καὶ ἐθριάμβευσαν, διότι ἔφερον τὸ ἄρωμα τοῦ Χριστοῦ, ἦσαν μυροδοχεῖα τοῦ Πνεύματος.

Αὐτὸ δὲ τὸ ἄρωμα διήγειρε τὸν θαυμασμόν τῶν ἀγνῶν ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐξουδετερώθη ἀπὸ τὴν ὀξουσάν ἀποσύνθεσιν τῆς ἐποχῆς.

Ὅπως δὲ ἀκριβῶς μία σταγὼν πολυτίμου μύρου καθιστᾷ αἰσθητὴν τὴν παρουσίαν τοῦ φέροντος μέσα εἰς τὸ πλῆθος, οὕτω καὶ εἰς ἐκ τῶν Δώδεκα ἡδύνατο νὰ ἐφελκύῃ τὴν προσοχήν τῆς τότε κοινωνίας, καίτοι ἐχθρᾶς καὶ ἀντιθέτου πρὸς τὴν διδασκαλίαν του. «Χριστοῦ εὐωδία» οἱ Δώδεκα!

Διὰ τί;

Διότι ἦσαν εἰλικρινεῖς καὶ ἀνυπόκριτοι! Ἦσαν οἱ ἴδιοι νόμοι καὶ κανόνες, μέτρα βίου καὶ πρότυπα συμπεριφορᾶς.

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα.

Καὶ πάλιν οἱ Δώδεκα ἄς παρελάσουν ἀπὸ τὴν σκέψιν σου. Ἀς διεγείρουν τὸν θαυμασμόν σου. Πρὸ παντὸς δὲ πρόσεξε νὰ ἀκούσης τὴν σύστασίν των· «ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμέν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολυμένοις».

Καὶ ἡμεῖς καλούμεθα νὰ γίνωμεν Χριστοῦ εὐωδία!

Ἀς καταδικάσωμεν τὴν βδελυρὰν καὶ φαρισαϊκὴν ὑποκρισίαν καὶ ἄς βαδίσωμεν μὲ ἀποστολικὴν εἰλικρίνειαν!

Ἀς φροντίζοντες, ὄχι διὰ τὴν ψυχρὰν στάθμισιν τῆς ἐξωτερικῆς μας συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ διὰ μίαν εἰλικρινῆ ἐσωτερικὴν κατὰ Χριστὸν ἀναγέννησιν.

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ

«Ἐλέγξον, ἐπιτίμησον, παρακά-
λεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ»

(Β'. Τιμοθ. Δ, 5)

Ἐγκλημα καὶ δολοφονία ἢ συκοφαντία!

Ἐπιτρέπεται ὅμως ἡ ἀνοχή καὶ ἡ σιωπή;

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος περι-
πίπτει, ἀ-ἀ πᾶσαν στιγμήν, εἰς σφάλματα, ἀπὸ τῆς
μικροτάτης παρατυπίας μέχρι τοῦ ἀπαισιωτέρου κα-
κουργήματος!

Αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν παραβάσεων, ἐξ αἰτίας
τῶν ὁποίων καὶ ὁ Θεὸς λυπεῖται καὶ ὁ ἀδελφός μου
ἐκτίθεται, πῶς πρέπει νὰ τὸ ἀντιμετωπίσω;

Νὰ σιωπήσω;

Νὰ ἐλέγξω;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι δύσκολος, τοσούτω μᾶλλον
καθ' ὅσον τὰ ἐλατήρια μιᾶς τοιαύτης ἐνεργείας εἴ-
ναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ προσδιορίσουν τὴν ἡθικὴν
ποιότητα τοῦ διαβήματος καὶ οὐχὶ αὐτὴ καθ' ἑαυ-
τὴν ἡ ἐνέργεια!

Ἐσιώπησα, διὰ νὰ μὴ χάσω τὴν φιλίαν τοῦ ἁ-
μαρτήσαντος καὶ ἀποστερηθῶ τῶν ἐκ ταύτης ὠφε-
λειῶν καὶ εὐεργετημάτων, τότε ἀσφαλῶς εἰμαι ἔνο-
χος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου!

Ἠλεγξα τὸν ἁμαρτήσαντα, διὰ νὰ τὸν ἐξουθε-
νώσω καὶ τονίσω τοιοῦτοτρόπως τὴν προσωπικὴν
μου ὑπεροχὴν, δὲν ἐξετέλεσα καθήκον ἀγάπης, ἀλλ'
ἐπέδειξα φαρισαϊσμόν καὶ ἀλαζονίαν!

Τι νὰ πράξω;

Ἄς ἴδωμεν μερικὰ περιστατικά ἐκ τῆς ἱστορίας
ἡ ἐκ τοῦ φυσικοῦ διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς ὀρθὰ
συμπεράσματα.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλέγχει σφο-
δρότατα τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους. Ἀποκα-
λεῖ αὐτοὺς «ὕποκριτάς, τυφλοὺς, μωροὺς, ὄφεις γεν-
νήματα ἐχιδνῶν» (κατὰ Ματθαῖον ΚΓ'). Ἐκτοξεύει
κατ' αὐτῶν δημοσίως, δίκην κεραυνῶν, τὰ ὀκτώ
«οὐαὶ» του καὶ τοὺς ἐξευτελίζει!

Εἰς ἄλλην ὁμως περίπτωσιν ὁ ἴδιος ἀποφεύγει
νὰ ἐλέγξῃ μίαν γυναῖκα ἣτις «κατείληπται ἐπ' αὐ-
τοφώρῳ μοιχευομένη» (Ἰωάν. Η' 4). Εἰς τὴν ἐπι-
μονὴν δὲ τῶν μαρτύρων, νὰ τὴν ἀποδοκιμάσῃ ἀπαν-
τὰ τὸ μεγαλειώδες ἐκεῖνο «ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν
πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ' αὐτήν» (Ἰωάν. Η' 7).

Εἰς τὸ ὠφέλιμον βιβλίον τοῦ Εὐεργετινοῦ ὁ-
πάρχει ἡ ἐξῆς χαρίεσσα διήγησις.

Μερικοὶ μοναχοὶ κατήγγειλαν εἰς τὸν ἐπίσκοπον
Ἀμμωνᾶ, ὅτι ἕνας μοναχὸς ἦτο πόρνος καὶ συνέζη
μετὰ γυναῖκός. Εἶχον ἀπᾶς περὶ τούτου ἀποδείξεις.
Ὁ ἐπίσκοπος προσεπάθει νὰ ἡρεμήσῃ τὴν ψυχὴν
τῶν.

Κάποτε λοιπὸν ἀντελήφθησαν ὅτι εἰσῆλθε εἰς τὸ
κελλεὶ ἡ γυναῖκα τῆς ἁμαρτίας· ἀμέσως παραλαμβά-
νουν τὸν ἐπίσκοπον καὶ κυριολεκτικῶς εἰσρομοῦν,
διὰ νὰ συλλάβουν τοὺς ἐνόχους ἐπ' αὐτοφώρῳ!

Ὁ ἐπίσκοπος, πεπονησμένος μὲ προσορτικὸν
χάρισμα ἀντελήφθη, πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὸ κελλεῖον,
ποῦ θὰ ἐκρύπτετο ἡ ἐνοχός. Τὸ κρυφύετον ἦτο
ἕνας τεράστιος πίθος!

Μόλις εἰσῆλθε ἐκάθισε ἐπάνω εἰς τὸν πίθον καὶ
διέταξε νὰ ἐρευνήσουν προσεκτικῶς τὰ πάντα!

Ἐκ τῆς ἐρευνῆς οὐδὲν προέκυψε!

Μετὰ τὴν ἐρευναν ὁ ἅγιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἀ-
πειθυνόμενος πρὸς τοὺς κατηγόρους τοῦ μοναχοῦ
εἶπε:

— Πηγαίνετε, εὐλογημένοι, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συγ-
χωρήσῃ!

Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μόνον εἶπε μὲ πραότητα εἰς
τὸν ἔνοχον.

— Πρόσεχε, ἀδελφέ μου, νὰ μὴ ἁμαρτάνῃς!

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιστατικῶν δυνάμεθα νὰ
καταλήξωμεν εἰς τὰ ἐξῆς συμπεράσματα.

Προϋποθέσις τοῦ ἐλέγχου εἶναι ἡ ἡθικὴ ἀνωτε-
ρότης τοῦ ἐλέγχοντος. Ὁ ἐν «τῷ αὐτῷ κρίματι»
εὐρισκόμενος δὲν δύναται νὰ ἐλέγξῃ! Ἀλλωστε τί
νὰ ἐλέγξῃ;

Ἐλατήριον τοῦ ἐλέγχου πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀ-
γάπη! Πρέπει πρῶτον νὰ πονέσῃς καὶ νὰ δακρύσῃς
διὰ τὸ σφάλμα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ
ἐλέγξῃς! Ὁ ἐλεγχος δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν σφοδρό-
τητα ἀνηλεοῦς μαστιγώματος. Δὲν πρέπει νὰ δια-
φεύγῃ ἀπὸ τὴν σκέψιν τοῦ ἐλέγχοντος ὅτι καὶ αὐ-
τὸς εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἐλεγχόμε-
νον παράπτωμα.

Σκοπὸς τοῦ ἐλέγχου πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπανόρ-
θωσις!

Δι' αὐτὸ μὲ ἀπόλυτον μυστικότητα, χωρὶς ἐκ-
μυστηρεύσεις εἰς τοὺς ἄλλους, χωρὶς τὸ πνεῦμα τῆς ἐ-
πηρεμένης ἀνωτερότητος, χωρὶς τὴν ἔμφασιν καὶ
τὴν ἀλαζονίαν τοῦ ἀναμαρτήτου θὰ πρέπει ἐν φόβῳ
Θεοῦ νὰ ὑποδεικνύωμεν τὸ σφάλμα εἰς τὸν ἁμαρ-
τήσαντα!

«Ἐάν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε
ἐλέγξον αὐτὸν μεταξύ σου καὶ αὐτοῦ μόνου» (Ματθ.
ΙΗ'. 15) λέγει ὁ Κύριος!

Πρωτίστως δὲ εἰς μίαν εἰλικρινῇ προσευχὴν νὰ
παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον, μόνος του νὰ διορθώσῃ
τὸν ἁμαρτήσαντα!

Βεβαίως τὸ ζήτημα διαφέρει εἰς τὴν περίπτωσιν
ποῦ τὸ σφάλμα προσλαμβάνει τὴν μορφήν δημο-
σίου σκανδάλου, λόγῳ τοῦ ἀξιώματος τοῦ σφάλ-
λοντος!

Ὁ Ἰωάννης ὁ Προδρόμος ἠλεγξε τὸν Ἡρώδη
διὰ τὴν μοιχείαν, διότι ἡ ἁμαρτία του κατέστη δη-
μόσιον σκάνδαλον, ἐπαπειλοῦν τὴν ἡθικὴν ἰσορρο-
πίαν ὁλοκλήρου λαοῦ!

Οἱ προφῆται τὸ αὐτὸ κάνουν! Ὁ Κύριος ἐλέγ-
χει τοὺς φαρισαίους, διότι ἡ ὑποκριτικὴ των καὶ ἡ
ἀσεβεία των κατεκρήμνιζε τὸν Νόμον.

Πόσοι ὅμως ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐλέγξουν
τοὺς ἐν ὑπεροχῇ ὄντας;

Γλωσσόδετην ὑφιστάμεθα, ὅταν βλέπωμεν τὰς
παρεκτροπὰς τῶν ἰσχυρῶν!

Καὶ ὁ ἐλεγχος τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων δὲν εἶναι
ἀπληλαγμένος κινδύνων! Δὲν κρημνίζει μόνον τὸν
ἐλεγχόμενον εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν, ἀλλὰ συμ-
παρασύρει καὶ τὴν ιδέαν, τὴν ὁποίαν ἐνσαρκώνει!

Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀσκεῖται μὲ σύνεσιν καὶ πε-
ρίσκεψιν καὶ μὲ γνώμονα τὸ συμφέρον τῆς ιδέας ἢ
τοῦ θεσμοῦ, τοὺς ὁποίους ὑπηρετεῖ ὁ ἐλεγχόμενος.

Εἰδικώτερον θὰ παρετήρουν, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ Π.Θ.Ε.Ο.Κ.

«Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνην ἔσθ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ, (Γαλ. ΣΤ. 16)».

Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας, δὲν ἀφῆκεν ἀπρονόητον τὸ τελειότερον τῶν δημιουργημάτων Του, τὸν ἄνθρωπον. Πάντα μὲν τὰ ἀψυχα καὶ ἄλογα κτίσματά Του τὰ ἔδωσε μὲ νόμους φυσικούς ἀπαραβάτους, κατὰ τὸν Προφητάνακτα «ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος» πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρελεύσεται». Τὸν κατ' εἰκόνα ὅμως Αὐτοῦ πλασθέντα ἄνθρωπον, ἐτίμησε μὲ τὸ μέγα δῶρον τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε κακὴν χρῆσιν τοῦ δώρου τούτου, καὶ ἐσκοτίσθη διὰ τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τὸ ὁπτικόν τῆς ψυχῆς του, φιλανθρώπως πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς φερόμενος, ἔδωσε τὸν νόμον Του ὡς ὁδηγόν, ὡς «λύχρον τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ φῶς εἰς τὰς πορείας του». Ἐδωσε τὸν κανόνα τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ τῆς ὀρθῆς βιοτῆς. Κατὰ τὸν γεωμετρικὸν ὁρισμόν, ἡ εὐθεΐα εἶναι ἡ συντομωτέρα ὁδὸς μεταξύ δύο σημείων. Διὰ τῆς εὐθείας, τοῦ Θείου κανόνος, ἐνοῦται ὁ ἄνθρωπος μετὰ τοῦ Θεοῦ. Διοχετεύονται πρὸς τὸν ἄνθρωπον αἱ δωρεαὶ τοῦ Θεοῦ. Φοβούμενος δὲ ὁ κατὰ Θεὸν ζῶν ἄνθρωπος τὴν ἀποπλάνησιν ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, πάντοτε μελετᾷ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὕτως ὡς δένδρον πεφυτευμένον, κατὰ τὸν Προφήτην, εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, αἰσθάνεται τὴν δρόσον τοῦ Πνεύματος, καὶ τρυγᾷ τοὺς γλυκυτάτους καρποὺς τῆς Χάριτος. Δὲν ἔρχεται εἰς συμβιβασμούς, οὔτε εἰς τὰ τῆς Πίστεως, οὔτε εἰς τὰ τοῦ ἡθους. Μὲ σταθερότητα καὶ συνείδησιν ἀκατάγνωστον βαδίζει τὴν εὐθεΐαν ὁδόν. Δὲν ὑπολογίζει τὰς ἀντιζοότητες. Δὲν φοβεῖται τὰς ἀπειλὰς τῶν συνανθρώπων του, οἰονδήποτε ἀξίωμα καὶ ἂν εἶναι περιβεβλημένοι οὗτοι. Προτιμᾷ μυριάκις τὸν θάνατον, ἢ τὴν ἐκτροπὴν ἐκ τοῦ κανόνος. Ὑφίσταται καταδρομὰς, κακώσεις καὶ βασάνους πολλάκις. Ἀλλ' ἡ Πέτρα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἵσταται μένει ἀσάλευτος, καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας «Καταβάλλεται πολλάκις, ἀλλ' οὐκ ἀπόλλυται».

Ὅπως δὲ ὁ κανὼν εἶναι ἔλεγχος τῶν τεθλασμένων γραμμῶν, οὕτω καὶ ἡ βιοτὴ αὐτοῦ εἶναι ἔλεγχος τῶν ἐν παρανομίᾳ ζώντων. Τὸ λέγει ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ. «Ἐγεννήθη εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν, βαρὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος». Ἀντὶ

ἐλεγχόμενος εἶναι κληρικός, χωρὶς νὰ μετριοσθῇ ἡ ὀξύτης τοῦ κατ' αὐτοῦ ἐλέγχου, θὰ πρέπει ὁ ἔλεγχος νὰ μὴ γενικεύεται ὥστε νὰ ἐπαπειλῇ τὸ γόητρον τῆς ἐκκλησίας, οὔτε νὰ προσλαμβάνῃ τὴν μορφὴν δημοσιογραφικῆς σκανδαλοθηρίας!

Ἐπιλογίζοντες λέγομεν, ὅτι ὁ ἔλεγχος εἶναι ἡ θικὴ δύναμις οὐχὶ κατὰ λόγον σκληρότητος τοῦ ἐλέγχοντος, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον προσέρχεται ἀπὸ ψυχικὴν ἀνωτερότητα ἄλλως μεταβάλλεται εἰς ἀθλίαν ποιότητα.

δὲ οὗτοι νὰ προσαρμόσωσι τὴν ζωὴν των πρὸς τὸν θεῖον Κανόνα, προσπαθοῦν τούναντίον νὰ ἐξαφανίσωσιν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς τὸν κατὰ Θεὸν ζῶντα, ὅπως οἱ ἐν τῷ σκότει ἀσχημονοῦντες τὸν ἔχοντα προβολέα εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ ποιοῦντα κατάδηλον τὴν ἀσχημοσύνην των, διότι «πᾶς ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς» Οὕτως ὁ πρωτομάρτυς τῶν ἀνθρώπων Ἀβελ, ἐν τῷ φωτὶ περ.πατῶν, ἐκίνησε τὸν φθόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις μὲ δόλον ἐξαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν πεδιάδα τὸν ἐφόνευσε. Τοιοῦτοι οἱ πρὸ τοῦ Νόμου καὶ οἱ ἐν Νόμῳ δίκαιοι ὄντες, «ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον». Τοιοῦτοι καὶ οἱ τῆς Εὐαγγελικῆς Χάριτος ἅγιοι, Ἀπόστολοι Ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς Εὐσεβείας, οἱ πανεύφημοι Μάρτυρες, ὅσοι καὶ λοιποὶ. Ζήσαντες εὐσεβῶς ἐδιώχθησαν. Τοιοῦτος ὁ κλῆρος καὶ τῶν τοῦ «Μικροῦ Ποιμνίου» τοῦ Κυρίου, τῶν περιφρονητικῶς καλουμένων «Παλαισημερολογιτῶν». Ἰστανται ἐπὶ τοῦ κανόνος τῆς Ὀρθῆς Πίστεως. Ὁ ἱερὸς αὐτῶν ἄγων ἔσωσε τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν καινοτομιῶν. Τὸ ὁμολογοῦν ὅλοι οἱ Ταγοὶ αὐτῆς.

Ἡ συντηρητικότης καὶ τοῦ πολιτικοῦ φρονήματος αὐτῶν, ρυθμίζει κατὰ τρόπον σωτήριον διὰ τὴν Ἑλλάδα μας τὴν πολιτικὴν αὐτῆς κατάστασιν. Τὸ ὁμολογοῦν ὅλοι οἱ συντηρητικοὶ πολιτικοί. Καὶ ὅμως παρὰ πάντα ταῦτα διώκονται. Ποῖον εἶναι τὸ μυστικὸν αἶτιον; «ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, διὰ τοῦτο μισεῖ αὐτοὺς ὁ κόσμος». (Ἰαν. ΙΕ 19). Ἰδοὺ πῶς μᾶς παρηγορεῖ ὁ Κορυφαῖος Ἀπόστολος Πέτρος διὰ τῶν ἐξῆς λόγων του. «Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γενομένην, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθ' ὃ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε... Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ μακάριοι, *ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται*». (Α. Πέτρου δ'. 12) «Αὕτη ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας, οὗτος ὁ πλοῦτος τῆς Βασιλείας» «Τὶς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; καθὼς γέγραπται ὅτι ἐνεκά *Σου* θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς *περόβαρα σφαγῆς*. Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς». Οὐδεὶς ἐπομένως «δυνήσεται χωρίσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ρωμ. Η 35) Μὴ φοβοῦ λοιπὸν τὸ Μικρὸν Ποίμνιον. Ἄρτιον ἤδη, μὲ ὁλοκληρωμένην τὴν Ἠγεσίαν σου, βάδιζε τὴν ὁδὸν τοῦ Μαρτυρίου σου. Ἀνεπηρέαστον ἀπὸ κάθε σκοτεινῇ ἐπῆρειαν, ὡς *ἐλευθέρᾳ καὶ ζῶσᾳ Ἐκκλησίᾳ* ὁλοκληρώσον τὸν προορισμὸν σου. Εἰς φῶς Ἐθνῶν τέθεικί σε ὁ Σωτὴρ σου. Ἄς λάμψῃ τὸ φῶς σου ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, βαδίζον ἐπὶ τοῦ «κανόνος», τῆς Ὀρθῆς καὶ ἀκαينوτομήτου Πίστεως καὶ τῆς ὀρθῆς κατὰ Χριστὸν βιότης, ὅπως δοξασθῇ ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς Πατὴρ Σου. Ἀμήν.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΜΕΝΩΝ

Υπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μ. Χ.

«Δεῖ τὸν Ἐπίσκοπον μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα εἶναι»
(Α' Τιμόθ. γ' 2)

Α'. Αἱ διατάξεις τῶν Ἱ. Κανόνων

Οἱ διὰ παντὸς τρόπον ἐπιζητοῦντες τὸν συγχρονισμόν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸ «πνεῦμα τῆς ἐποχῆς», μετὰ τῶν ἄλλων καινοτομιῶν, εἰσηγοῦνται καὶ τὸν γάμον τῶν ἐπισκόπων καθὼς καὶ τὸν δεύτερον τοιοῦτον διὰ τοὺς ἐν χρεΐα διατελοῦντας ἱερεῖς.

Πολλὰ καὶ διάφορα, λέγουν, ἄτοπα, τὰ ὁποῖα διαπράττονται σήμερον εἰς τὰς ἐπισκοπικὰς αὐλὰς, λόγῳ τῆς ὑποχρεωτικῆς τῶν Ἐπισκόπων ἀγαμίας, θὰ ἐκλείψουν ἐπίσης καὶ τῶν ἐν ἡλικίᾳ μὴ πω προβηκυῖα ὑποστάντων χρεΐαν ἱερέων ὁ δεύτερος γάμος θὰ συγκρατήσῃ ἀπὸ ἠθικὰς παρεκτρολὰς, αἵτινες, εἰς δημοσιότητα συχνὰ ἐρχόμεναι, σκανδαλίζουσι πολλὰς ψυχὰς ἀστηρίκτων Χριστιανῶν καὶ δίδουν λαβὴν μομφῆς καθαρτημένης, ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν χαιρεκάκων ἐπιβούλων τῆς. Ἄλλως τε, προσθέτουσι, τὸ ἔγγαμον τῶν Ἐπισκόπων δὲν ἀπάδει, ἀλλὰ μᾶλλον συνάδει πρὸς τὰς ἱερογραφικὰς παραγγελλίας. «Δεῖ τὸν Ἐπίσκοπον, κατὰ τὸ θεῖον Παῦλον, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα εἶναι» (Α' Τιμόθ. γ' 2).

Τὸ καθ' ἡμᾶς, οἱ ἰσχυρισμοὶ οὗτοι στεροῦνται σοβαρότητος. Ὁ θεῖος Παῦλος, ὁ σλλαχὺ τοσοῦτον ἐνθέρμως συνιστῶν τὸν ἀγγελολοιμῆτο παρθενικὸν βίον εἰς πάντα προαιρούμενον νὰ ἐκλέξῃ τοῦτον (Α' Κορ. ζ' 25-40), δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραγγέλλῃ διὰ τὸν Ἐπίσκοπον «μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα δεῖ εἶναι» οὐχὶ συμβουλευτικῶς, ἀλλὰ προστακτικῶς, καθόσον ἡ θέσις τοῦ Ἐπισκόπου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐτάχθη περίσπτος, ἵνα ἐκ τοῦ βίου καὶ παρδείγματός αὐτοῦ διδάσκῃται ὁ λαὸς τὴν κατὰ Χριστόν, (οὗ τύπος καὶ εἰκὼν ὁ Ἐπίσκοπος), τελειότητα, ἣν ἡ παρθενία εἰς τοὺς ἐναρέτους ἐπαγγέλλεται καὶ χαρίζει.

Ὁ θεῖος Παῦλος γράφων πρὸς τὸν μαθητὴν του Τιμόθεον, ὅτι «ΔΕΙ τὸν Ἐπίσκοπον μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα εἶναι» δὲν ἐπιβάλλει τὸν γάμον τοῦ Ἐπισκόπου, ἀλλὰ διὰ τὸ «ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ἄνδρα εἶναι» ἀποκλείει τὴν διγαμίαν ἢ τὸ ἔχειν ἐν συζύγῳ ὁμοῦ δύο γυναῖκας. «Τοῖς γὰρ Ἰουδαίοις ἱερεῦσιν ἐξὴν καὶ δευτερογαμεῖν καὶ δύο κατὰ ταῦτόν ἔχειν γυναῖκας» (Ζυγαβηνός). «Ὁ δὲ τοῦτο νομοθετεῖ (μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα τὸν Ἐπίσκοπον εἶναι), ἀλλ' εἰ γίνεται φησὶν, ἀπὸ κοσμηκῶν (ἂν δηλ. προέρχεται ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν κοσμηκῶν—καὶ οὐχὶ τῶν ἀζύγων μοναχῶν—) μὴ εἴη δευτερόγαμος» (Οἰκουμένιος) (1).

1) Ἐάν καὶ ὁ Πρεσβύτερος ἐν τῇ ἐνορίᾳ του ὡς Ἐπίσκοπος ψυχῶν ἐν μικρογραφίᾳ νομισθῇ, τὸ ἀποστολικὸν ρητὸν ἐπιτρέπει μὲν τὸν γάμον αὐτοῦ, ἀπαλείπει δὲ τὴν διγαμίαν. Ἄλλως τε γνωστὸν τύχηται, ὅτι εἰς τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν Ἐπίσκοπος καὶ Πρεσβύτερος ἦσαν χαρακτηρισμοὶ ἀδιακρίτως ἀπονεμόμενοι εἰς Ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς (Α' Πέτρ. 5, 1. Β' Ἰωάν. 1, Γ' Ἰωάν. 1).

Οὕτω τοῖς ἀποστολικαῖς παραγγέλλασιν στοιχοῦσα ἡ Ἐκκλησία, μέχρι τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος ἀνύψου εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπισκόπου ἄνδρας οὐ μόνον ἐκ τῆς τάξεως τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐγγάμων, διακρινόμενων ἐπ' ἐναρέτῳ πολιτεία καὶ ἐξωτερικῇ μορφώσει. Ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ τῶν ἐγγάμων Ἐπισκόπων ἔκαμνον κατάχρησιν σκανδαλώδη τῶν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως δικαιωμάτων των, καὶ διὰ τὴν πλουσίαν ἀποκατάστασιν τῶν θυγατέρων των, κυριολεκτικῶς ἐληλάτουν τὴν περιουσίαν τῆς ἐπαρχίας των, καὶ, ὅπερ τὸ χειρότερον, ἐφρόντιζον διὰ παντὸς τρόπον μετὰ θάνατον ἢ διαδοχῇ τοῦ θρόνου, «κληρονομικῶ δικαιώματι», νὰ περιέρχεται εἰς τοὺς υἱοὺς των, καὶ ἐπειδὴ ἐνίοτε οἱ υἱοὶ καὶ οἱ θυγατέρες τῶν τοιούτων Ἐπισκόπων ἐξώλεις τυγχάνοντες τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ ἀχαρακτηρίστῳ ἀνοχῇ καὶ ἐνοχῇ τοῦ πατρὸς των, πολλὰ ἀκατονόμαστα ὄργια, πρὸς μέγα παρὰ πιστοῖς καὶ ἀπίστοις σκάνδαλον διέπραττον, ἠναγκάσθη ἡ Ἐκκλησία νὰ περιστείλῃ τὸ κακόν, ἀπαλλάσσουσα ἑαυτὴν μὲν ἐκ τῶν σκανδάλων, τὸν Ἐπίσκοπον δὲ ἐξ οἰκονομικῶν φροντίδων καὶ βαρῶν, ἵνα οὕτως ἀπερίσπαστος ἀφοσιωθῇ εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ ἐπίμοχθα καθήκοντα τῆς ποιμαντικῆς διακονίας.

Οὕτω ἡ ἐν Τρουλλῷ (Κων)λεως κατὰ τὸ 680 μ. Χ. συνελθούσα Ἁγία Ἐκτη Οἰκουμένη Σύνοδος διὰ τοῦ 18^{ου} Κανόνος ἀπηγόρευσε ἀφεξῆς οὐ μόνον τὸν γάμον τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ τὴν συνοίκησιν αὐτῶν μετὰ τῶν πρώην συζύγων των, ὧν κατὰ τὴν χειροτονίαν ὑπεσχέθησαν τὴν διάζευξιν. Ἐκτοτε ἡ Ἐκκλησία ἐκλέγει ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀζύγων—μοναχῶν—τοὺς Ἐπισκόπους. Καὶ εἶναι μὲν ὀληθὲς ὅτι συνέπειά τούτου τὰ σκάνδαλα τῶν Ἐπισκοπικῶν αὐλῶν δὲν ἔλειψαν παντελῶς, περιορίσθησαν ὅμως κατὰ πολὺ.

Μαντεύομεν τὰς ἐν προκειμένῳ ἀντιρροήσεις τινῶν, ὅτι διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας τῶν ἐπισκόπων, ἀπηλλάγη μὲν ἡ Ἐκκλησία τῶν κακῶν ἐκ τῆς διεφθαρμένης οἰκογενείας τῶν ἐγγάμων, δὲν ἔπαυσε δὲ νὰ ὑποφέρει εἰσέτι ἐκ τῆς κακοηθείας τινῶν ἀγάμων. Ἀλλ' ὥς μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ οὐλικὴ ἐξάλειψις τοῦ κακοῦ τότε μόνον θὰ ἐπέλθῃ, ὅταν εἰς τὴν ἐκάστοτε ἐκλογὴν τοῦ Ἐπισκόπου τηρῶνται αἱ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων διατάξεις. Ὅντως, ἂν λόγῳ ἡθους ἀμέμπτου καὶ μορφώσεως ἀορίας, δὲν προβληθῇ ὁ ἐν πᾶσι ἄριστος, ἀλλ' ὁ ἠθικῶς κατεγνώσμενος, ὁ «μὴ ἔχων τὴν ἐξωθεν καλὴν μαρτυρίαν», ὁ μὴ συγκεντρῶνων τὰ πειστήρια μιᾶς καλῆς καὶ θεαρέστου ποιμαντορικῆς δράσεως, μέχρις αὐτοθυσίας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν προβάτων τῆς ποιμένης τοῦ ἐκκινουμένης, τὸ κακόν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἐκκλησίας θὰ διαιωνίζηται, καὶ τὰ ἀκατάπαυστα σκάνδαλα τῶν ἀναξίων ποιμένων θὰ φθειρώσι διαρκῶς τὸ Σῶμα αὐτῆς ἐλευνότερον ἢ οἱ ἔξω τῶν κόλπων αὐτῆς ἐπιβουλεύοντες αὐτήν. Πρέπει δὲ νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ὅτι, ἂν μὴ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ διακατέχῃ τὸν ἄνθρωπον, τότε οὐδεὶς περιορισμός,

οὐδεμία ἀπειλή ἐτέρα δύναται νὰ συγκρατήσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄτοπα. Ὁ ἱερός θεσμός τοῦ γάμου, ὃ εἰς περιωπὴν Μυστηρίου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνυψωθεὶς, καθιερώθη πρὸς ἀναχαίτησιν τῆς ἀνθρωπικότητος καὶ περιστολὴν τῆς ἀκολασίας· ἀνθρώπινον δὲ νόμον δι' αὐστηροτάτων ποινῶν τιμωροῦσι τοὺς βεβηλοῦντας τὴν ἱερότητα τῆς συζυγίας. Ἀλλὰ σήμερον, ὅτε ἔλειψεν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, πόσοι μένουσι πιστοὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῆς ἐννόμου συζυγίας, τῶν, καὶ πόσοι δὲν κατορχοῦνται ἀναίδην θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων νόμων, περιφρονῶντες ἐπιδεικτικώτατα τὰς ἀπειλὰς καὶ διαφεύγοντες τὰς προβλεπομένας κυρώσεις τῶν; «Ὁ πρὸ τοῦ γάμου πορνεύων καὶ μετὰ τὸν γάμον πορνεύσει», λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

Ἐλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦ δευτέρου γάμου τῶν ἱερέων καὶ διακόνων πρὸ καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἐφ' ὅσον περὶ Ἐπισκόπων οὐδὲ περὶ ἐνὸς γάμου πλέον δύναται νὰ γίνῃ συζήτησις.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ Α' Οἰκ. Σύνοδος, τῇ εἰσηγήσει τοῦ δαΐου Παφνουτίου, δὲν ἐπέβαλεν ὑποχρεωτικὴν ἀγαμίαν. Ἡ παπικὴ Ἐκκλησία ἐπιβαλοῦσα τοιοῦτον ζυγὸν εἰς πάντας ἀνεξαίρετως τοὺς κληρικούς τῆς εὐρίσκειται ἐκτὸς νόμου. Ἀλλ' ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δύναται νὰ καυχηθῇ, ὅτι εἰς τοὺς θεσμούς τῆς πάντοτε ἐβάδισε τὴν μέσσην καὶ βασιλικὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων ἀπαργκλῆτως. Καὶ ἐπέτρεψε μὲν τὸν πρῶτον γάμον διὰ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους πρὸ τῆς χειροτονίας, ἀπηγόρευσε δὲ τὴν διγαμίαν, ἢ γάμον μετὰ τὴν χειροτονίαν.

Οὕτω κατὰ τὸν ΙΖ' Ἀποστολικὸν Κανόνα. «Ὁ δυοὶ γάμοις συμπλακείς μετὰ τὸ βάπτισμα ἢ παλλακὴν κησάμενος, οὐ δύναται εἶναι ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ Ἱερατικοῦ».

Κατὰ τὸν ΙΗ' Ἀποστολικὸν Κανόνα. «Ὁ χήραν (°) λαβὼν, ἢ ἐκβεβλημένην, ἢ ἐξαίραν, ἢ οἰκέτιν, ἢ τῶν ἐπὶ σκηνῆς, οὐ δύναται εἶναι ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ Ἱερατικοῦ».

Τοὺς δύο ὡς ἄνω Ἀποστολικούς Κανόνας ἐπικυροῦσα ἡ ἐν Τρούλλῳ Ἐκτὴ Οἰκουμ. Σύνοδος ἐπανελάβε τὰς αὐτὰς ἀπαγορεύσεις διὰ τοῦ Γ' αὐτῆς Κανόνος· διὰ δὲ τοῦ ΙΒ' οὐ μόνον ἀπηγόρευσε τὸν γάμον τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ τὴν συνοίκησιν αὐτῶν μετὰ τῶν πρώην συζύγων τῶν, ὡς προείπομεν.

Ὁ Μ. Βασίλειος διὰ τοῦ ΙΒ' Κανόνος ἀποφαίνεται: «Τοὺς διγάμους ὁ Κανὼν τῆς ὑπηρεσίας ἀπέκλεισε».

«Κανὼνα ἐνταῦθα ὁ ἅγιος τὸν ΙΖ' κανόνα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων λέγει, καὶ ὑπηρεσίαν, τὴν ἐκ κλησιαστικῆς κλήρωσιν». (Βαλααμῶν) (°).

«Ὁ διγάμος καὶ ἀκλήρωτος» (Ἀριστινὸς) (°).

Κατὰ τὸν ὅσιον Νικόδημον, ἐρμηνευτὴν τῶν ἱερῶν Κανόνων, γάμος δένν, νὰ λογίζηται καὶ ἡ ἱε-

ρολογηθεῖσα μνηστεία, ὥστε οἱ συνάψαντες μίαν μνηστείαν μετ' ἀποθανούσης γυναικὸς καὶ γάμον μετὰ ζωῆς νὰ θεωρῶνται *διγάμοι* (Πηδάλιον ἐν ὑποσημ. ΙΖ' Ἀποστολ.).

Ὅθεν κατὰ τοὺς διαληφθέντας ἱεροὺς Κανόνας τὸν δευτέρον γάμον ἀποκλείει αὐστηροτάτα ἡ ἱερὸς σύνη παντὸς βαθμοῦ.

Παρὰ ταῦτα ὁμως εἰς ἀνωμάλους καιρικὰς περιστάσεις ἀπετολήθησαν χειροτονίαι διγάμων, εἰς τὰς ὁποίας παραδόξως δὲν ἦσαν ἀνεύθυνοι καὶ ἄνδρες ἐπ' ἀρετῇ φημιζόμενοι.

Β'. Κανονικαὶ Παραβάσεις καὶ Κυρώσεις

Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Δόμνος Β' (°) (441-449), τίς οἶδε διὰ ποίους λόγους καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας εὐρεθεὶς ἐχειροτόνησεν Ἐπίσκοπον Τύρου ἐνάρτεον μὲν ἀλλὰ διγάμον τινα Εἰρηναῖον. Τὴν ἀντικανονικὴν αὐτὴν πράξιν τοῦ Δόμνου πληροφορηθεὶς ὁ Ἀλεξανδρείας Διόσκορος, ὁ προστάτης τῆς αἰρέσεως τῶν μονοφυσιτῶν, ἐποφελήθη τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ὁρθοδόξου Δόμνου, καταγγείλας αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἐν Κων)πόλει Αὐτοκράτορα. Ὁ Δόμνος ὑποχείριος τῶν ἀντιπάλων του διὰ τὴν ἀντικανονικὴν πράξιν του ταύτην εὐρεθεὶς, ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ Θεοδορήτου ἐπισκόπου Κύρου, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας ὑποκειμένου. Ὁ Θεοδόρητος προσεπάθησε νὰ βοηθήσῃ τὸ Δόμνον, ἵνα ἐξέλθῃ ἐκ τῆς δυσχεροῦς θέσεως, εἰς ἣν περιήλθε, συμβουλευσας αὐτὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ ἡ τὴν ἀπολογίαν τοῦ παρομοίας χειροτονίας διγάμων Ἐπισκόπων παρ' ἄλλων γενομένης (°).

5) Ὁ Δόμνος ἦτο ὑποτακτικὸς τοῦ Μ. Εὐθυμίου καὶ ἀνεψιῶς τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωάννου. Ὁ Ἰωάννης ἐγκαίρως προσκλήθει· ἵνα συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ Γ' Οἰκ. Σύνοδον (441) ἐναντίον τοῦ Νεστορίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μακαρίου Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου συνελθοῦσαν, ἐβράδυνε νὰ προσέλθῃ. Ἀποκαρτερήσαντες δὲ ἀμαρύνοντες τὸν Ἰωάννην οἱ Πατέρες ἤρξαντο τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου. Ὁ βραδυποροῦν Ἰωάννης φθάσας εἰς Ἐφεσον καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι καὶ ἄνευ αὐτοῦ τὸ ἔργον τῆς Συνόδου ἐπετελέθη καὶ εὐρίσκειτο ἐν τῷ περατοῦσθαι, ἐχολώθη, καὶ ἐστράφη ἐναντίον τῶν Πατέρων αὐτῆς, καὶ ἰδιαιτέρως ἐναντίον τοῦ προέδρου Κυρίλλου. Μετὰ τοῦ Ἰωάννου ἐτάχθησαν καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, ἐν οἷς καὶ ὁ Θεοδόρητος. Οὕτως ἐδημιουργήθη ἀντιπάθεια μεταξὺ τῶν δύο Πατριαρχῶν ἡ ὁποία διελύθη μετὰ παρέλευσιν ἱκανοῦ χρόνου, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ καὶ πολλῶν ἄλλων διακεκριμένων Ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων, καὶ ἀφοῦ ἐκατέρωθεν ἐδόθησαν κατάλληλοι ἐξηγήσεις, ὥστε καὶ τὰ τῆς ὁρθῆς πίστεως ζητήματα ὁρθῶς νὰ διατυπωθῶσι, καὶ αἱ τρωθείσαι προσωπικαὶ φιλοτιμίαι νὰ ἱκανοποιηθῶσι.

6) ... Εἰς δὲ τὸ τῆς διγαμίας, τοῖς πρὸ ἡμῶν ἠκολούθησαμεν. Καὶ γὰρ ὁ τῆς μακαρίας καὶ ὁσίας μνήμης Ἀλέξανδρος, ὁ τὸν ἀποστολικὸν τοῦτον διακοσμητικὸν θεόνον, σὺν τῷ μακαριωτάτῳ Ἀκακίῳ τῆς Βεροίας Ἐπισκόπῳ, τὸν τῆς μακαρίας μνήμης Διογένην ἐχειροτόνησεν διγάμον ὄντα· ὥσαυτως δὲ καὶ ὁ μακάριος Πραῦλιος, Δομνίνον τὸν Καισαρείας διγάμον ὄντα. Ἐθεὶ τοίνυν ἠκολούθησαμεν, καὶ ἀνδράσιν ἐπισήμοις καὶ ἐπὶ γνώσει καὶ βίῳ πολυτρολήτοις. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα διδάγμενος ὁ τῆς μακαρίας μνήμης Προκόλος, ὁ τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν ἐπίσκοπος, καὶ αὐτὸς τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο, καὶ ἐγομρεν ἐπαινῶν καὶ θαυμάσιον. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ πρωτεύοντες τῆς Ποντικῆς διοικήσεως θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, καὶ οἱ Παλαιστίνιοι πάντες, καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τούτου γεγένηται. (Migne III. 83 σελ.

2) Ἦτοι, ἀνάγκη καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἱερωμένου νὰ μὴ εἶναι διγάμος.

3) Σύντ. Γ' Καν. Πάλλη—Ποτλῇ Δ' 131.

4) » » αὐτόθι.

ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε, διότι ἡ κατ' ὁρίαν εὖρεν ἔρεισμα ἰσχυρὸν καὶ ἡ ἔκπτωσις ἀμφοτέρων τῶν κατηγορουμένων Δόμνου καὶ Εἰρηναίου κατέστη ἀφεντός.

Περὶ Δόμνου ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἐν Ἀγίοις Εὐθυμίου τοῦ Μ. ταῦτα πληροφοροῦμεθα. «Πέτρος ὁ τῶν Σαρακηνῶν Ἐπίσκοπος ἔλθων εἰς τὴν Λαύραν, πάντα τὰ συμβάντα καθέξης τῷ μεγάλῳ διηγῆσατο Εὐθυμίῳ, ὅστις τὰ ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν γεγονότα μαθὼν, ἐλυπήθη σφόδρα περὶ Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας, ὁρθοδόξου ὄντος, καὶ τοῖς Νεστορίου ὑπερμαχοῦσι συναταχθέντος. Δόμνος δὲ ὁ διάκονος λυπηθεὶς κατὰ διάνοιαν διὰ τὸν ἑαυτοῦ θεῖον, παρεκάλει ἀπαλυθῆναι ἕως Ἀντιοχείας, ἐπὶ διορθώσει τοῦ ἑαυτοῦ θείου. Ὁ δὲ μέγας Εὐθύμιος οὐ συνείδεν ἀπολύσαι αὐτόν, λέγων: μηδαμῶ ἀπέλθης, τέκνον, ὅτι οὐ συμφέρει σοι, οὔτε γὰρ ὁ θεὸς σου τῆς παρουσίας σου χρῆζει, εἰ γὰρ καὶ πρὸς ὅλγον τοῖς πονηροῖς συναπήχθη, ἀλλ' ὁ Θεὸς τὴν αὐτοῦ γινώσκων ὁρθότητα, οὐ συγχωρεῖ αὐτὸν ἀπολέσθαι, ἀλλὰ μικρὸν ὕστερον τοῦ μέρους τῶν σφωμένων ἀναδείκνυσαι καὶ σὺ τέκνον, ἔαν ὑπομείνης ἐν ᾧ τόπῳ ἐκλήθη καὶ μὴ ἐνδύσης τοῖς ἀποστῆσαι σε τῆς ἐρήμου βουλομένοις λογισμοῖς προκόψειν ἔχης καὶ δοξασθῆναι κατὰ Θεόν, εἰ δὲ ἐμοῦ παρακούσης, τὴν μὲν τοῦ θείου σου προσεδρεύειν δέξῃ, τοῦτοίς δὲ ὑπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων ἀφαιρεθῇ, τοῦτοίς πρότερον ἐκουσίως συναπαχθεῖς. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐν Ἀγίοις Εὐθύμιος ὁ δὲ Δόμνος τῆς τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἐντολῆς παρακούσας, χωρὶς βουλῆς ἀπῆλθεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ πάντα τὰ τῆς προσηρώσεως ἔπαθεν». (Βίος Ὁσ. Εὐθυμίου Μ. ὑπὸ Κυρίλλου Σχυδοπολίτου, σελ. 34 - 35, Ἱεροσόλυμα 1913).

Ὁ Πατριάρχης Κων)λεως Ἀλέξιος (1025) ἐν Β' Ὑπομνήματι πρὸς τοὺς ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Μητροπολίτας καὶ Ἐπισκόπους μετ' αὐστηρότητος ἐπέτατε. «Μῆτε μὴν διγάμους, ἢ αἰνίαις τισὶν ἀπηγορευμέναις γεγεννημένους, ἢ ἀφήλικας, ἢ χωρὶς μαρτυρίας ἀκριβεστάτης, προμνηστευσάμενους ἐτέρας, καὶ ἐτέραις συναφθέντας (γυναιξίν), εἰς ἐρωσύνην παραδέχεσθαι ὅλως». (')

Ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα σκάνδαλον μέγα ἐδημιουργήθη, διότι ἱερεῖς τινες προσήλθον δευτερον γάμον, καθὼς καὶ θανόντων ἱερέων αἱ σύζυγοι τὸ αὐτὸ ἐπραξαν. Ἀποφάσει τοῦ Πατριάρχου Κων)λεως παρητήθησαν τῆς ἱερωσύνης οἱ διγαμήσαντες ἱερεῖς. (')

Τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἰωακείμ (1584) ἀποδημήσαντος εἰς Ρωσίαν διὰ τὴν συλλογὴν ἐράνων πρὸς ἐνίσχυσιν οἰκονομικὴν τοῦ Θρόνου, ἀσυνείδητοί τινες τῶν ἱερέων, διατελοῦντες ἄνευ ἀνωτέ-

ρας διοικητικῆς ἐπιστάσεως, εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτραχηλισθῶσιν εἰς σοβαρὰς ἡθικὰς παραβάσεις. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν προσήλθον εἰς δευτερον γάμον ἄλλοι συνέζων παρνόμως μετὰ συνεισάκτων γυναικῶν. Ἐπανελθόντος δὲ τοῦ Πατριάρχου οἱ ἀτακτῆσαντες ὑπέστησαν τὰς κανονικὰς κυρώσεις. (')

Ὅθεν ἐκ τῶν ὀλίγων ἱστορικῶν τούτων γεγονότων ββαίονται, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδέποτε ἠνέχθη χειροτονίας διγάμων, οὔτε γάμον μετὰ τὴν χειροτονίαν, παρὰ τὴν παράδοξον ἐπιείκειαν τοῦ Γ' Καν. τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ διὰ τοὺς μὴ δηλώσαντας ἰσόβιον ἀγαμίαν διακόνους, ὅπου δὲ καὶ ὁσάκις ἀπειτολήθησαν τοιαῦται ἀντικανονικότητες, ἐπατάχθησαν αὐστηρότατα καὶ παραδειγματικώτατα, ἐφαρμοσθέντων τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων (Ἀποστ. 26, Ἐκτῆς Οἰκ. 6ος κλπ. (')).

9) Ἱστορ. Ἐκκλησ. Ἀντιοχ. ὑπὸ Χρυσ. Παπαδοπούλου σελ. 994.

10) Ἐν Ρόδῳ κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον μεταβάς ὁ ὑποφαινόμενος, ἐκκλησιαστικῇ ἐντολῇ, ὅπως παρακολουθῇ τὰς ἐργασίας τῆς ἐκεῖ συνελευθούσης Πανορθόδοξου Διασκέψεως ἐδοκίμασα ὁμολογουμένως στιγμὰς ἀγωνίας, ἕως οὗτο ἀποφασίσῃ ἡ Διάσκεψις περὶ τοῦ δευτέρου γάμου τῶν ἱερέων τοῦ ὁποίου τὸ θέμα εἰσήγαγον οἱ ἐνδιαφερόμενοι... πρὸς ἐγγραφὴν μεταξὺ τῶν πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν μέλλουσαν Προσύνοδον. Εὐτυχῶς ἡ Διάσκεψις ἐξαρθεῖσα εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀπέριψεν τὴν εἰσήγησιν, καὶ οὕτως οἱ διαφλεγόμενοι διὰ δευτέραν γαμβροποίησιν Κληρικοὶ ἀνεχώρησαν ἀπογοητευμένοι.

Κοινὴ ἡ ὁρθόδοξος γλῶσσα

Οἱ παλαιοημερολογίται δὲν καταδέχονται νὰ χρησιμοποιῶν τὴν φραστικὴν δῆλωσην ὅτι δὲν εἶναι δεκατημερισταί. Προτιμοῦν νὰ τὸ ἀποδείκνουν δι' ἔργων. Ἡ ἐσθολογικὴ ἀναρχία καὶ ἡ διατάραξις αἰωνοβίων λειτουργικῶν θεσμῶν εἶναι μία ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐπάλξεις τοῦ πολέμου. Δι' αὐτὸ καὶ χειροκροτοῦν τοὺς ὑπερασπιστὰς τῶν Γ. Κανόνων ὅπουδήποτε τοὺς εὗρισκουν. Ἐπεὶ δὲ δὲν μονοπωλοῦν τὸ ὁρθόδοξον φρόνημα, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς ἔχει πολλοὺς ἑραστάς, ἔχουν πάντοτε τὸ θάρρος νὰ λέγουν «εὐγε» εἰς πάντα θαρραλέον μαχητὴν τῆς Ὁρθοδοξίας. Τοῦτο ἐπραξαν πρὸ καιροῦ καὶ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομον, τοῦ ὁποίου ἡ εὐθαρσὴς στάσις εἰς τὸ θέμα τῆς χειροτονίας διγάμων συνεκίνησεν τὰς καρδίας τῶν παλαιοημερολογιτῶν. Ἰδοὺ καὶ ἡ συνέχεια τοῦ ὁρθοδόξου διαλόγου.

Ἀξιότιμοι κύριοι, χαίρετε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, πάντοτε.

Βαθύτατα συγκεκινημένος, ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὸ ὑπὸ ἡμερ. 8)6)62 ὑμέτερον εὐγενὲς γράμμα. Ὁμολογῶ, ὅτι οὐδὲν ἐπιτελῶ ἄξιον ἐπαίνου· εὐχεσθε παρακαλῶ, νὰ μὲ εὐδυναμοί ὁ Σωτὴρ καὶ φιλόφρων ποιμὴν τῶν ψυχῶν, νὰ ἐπιτελῶ τὸ Ἐπισκοπικόν μου καθῆκον, νῦν ὅτε τὰ πάντα πεπλήρωται σκότους καὶ συγχύσεως. Ἐγὼ αἰσθάνομαι καυστικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ψυχῆς μου, νὰ ἐκφράσω ὑμῖν τὸν θαυμασμόν μου καὶ τὰ ἐκ βαθέων συχαρητήριά μου, διὰ τὸν θαύρεστον ζῆλον, τὸν πλημυροῦντα τὰς καρδίας σας. Μείνατε πιστοὶ ἄχρι θανάτου. Ὁ Κύριος μας μεθ' ὑμῶν.

Μετὰ βαθείας ἀγάπης, εὐχῶν καὶ τιμῆς.
Ναύπλιον τῇ 13)6)62 † Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος

1305). Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τοῦ Θεοδώρητου πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὁ Δόμνος ψήφω τῶν τῆς Φοινίκης ἐπισκόπων πεισθεὶς χειροτόνησε τὸν ἐπίσκοπον Εἰρηναῖον. Προκειμένου δὲ περὶ χειροτονίας διγάμων, ὁ Θεοδώρητος ἀναφέρει προηγουμένα παραδείγματα, καὶ ὑπενθυμίζει, ὅτι τὴν χειροτονίαν τοῦ Εἰρηναίου ἀπεδοκίμασαν καὶ ὁ Πρόεδρος Κων)πόλεως καὶ οἱ τὰ πρῶτα φέροντες Ἐπίσκοποι τῆς Ποντικῆς διοικήσεως.

7) Σύντ. Ράλλη—Ποτλῇ Ε', 28.

8) Ἱστορ. Ἐκκλησ. Ἀλεξ. ὑπὸ Χρυσ. Παπαδοπούλου σελ. 643.

Δεχονότα και ΚΡΙΣΕΙΣ

Ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν

Ἡ ἀντοχή τῶν ιδεῶν δοκιμάζεται εἰς τοὺς κρίσιμους καιροὺς. Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐποχὴ τοῦ μεγάλου πνευματικοῦ κινδύνου. Αἰτίποτε βεβαίως ἡ ὁρθοδοξία ἐπολεμεῖτο. Μεταπολεμικῶς ὁμῶς ἀπέκτησε μέγα ἐσμὸν διωκτῶν ἀνὰ τὴν ὑψηλίαν. Ἡ ἐπίσημος ἀθεΐα ἀφ' ἐνὸς καὶ αἱ φαυλόβιοι αἰρέσεις ἀφ' ἑτέρου κρατοῦν τὰ δύο ἄκρα τῆς διωκτικῆς παρατάξεως. Πιέζεται λοιπὸν ἡ ὁρθοδοξία καὶ βάλλεται μὲ διάφορα ὅπλα ἀπὸ τοὺς δύο κόσμους ἀλλὰ πάντοτε μὲ τὸ αὐτὸ μίσος. Καὶ ὅμως τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διωγμοῦ εἶναι ἀντιστροφῶς ἀνύλογα. Ἡ δοκιμασία φέρει τὴν κάθαρσιν, καὶ ἡ κάθαρσις τὴν ἐξύψωσιν. Ἡ παρουσία τῆς ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ ὀργανικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῶν λαῶν. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι κανεῖς οὐτοπιστής, ὅταν δραματίζεται μέσα εἰς τὸ κρίσιμον παρὸν νὰ κυνοφορῇται μία πνευματικὴ ἀναγέννησις τοῦ μέλλοντος. Αὐτὴν τὴν ἑλπιδοφόρον γεύσιν μᾶς ἀφίρουν αἱ ἐντυπώσεις τοῦ Γ. Θεοτοκά, ὅστις τελευταίως ἐπεσκέφθη τὴν Ρουμανίαν. Ἰδοὺ τι γράφει.

Θὰ τελειώσω μὲ μιὰ ἐντύπωση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Παρακολούθησα μιὰ κυριακάτικη λειτουργίαν στὸν ὠραῖο μητροπολιτικὸ ναὸ τοῦ Βουκουρεστίου, ποὺ εἶναι ἀρκετὰ παλαιός, τοῦ 17ου ἢ 18ου αἰῶνα. Χοροστατοῦσε ὁ Πατριάρχης Ἰουστινιανός, ὠραῖα, λεπτὴ καὶ εὐγενικὴ μορφὴ ὁρθοδόξου κληρικοῦ, μὲ καρτερικὸ, σταθερὸ βλέμμα. Ὁ νοσὸς ἦταν κατὰ μέτρον, τὸ ἐκκλησιασμὸς ἀπ' ὅλες τῆς ἡλικίας· γέρονι, μεσήλικες, νέοι καὶ νέες καὶ ἀρκετὰ παιδιά. Παρετήρησα τὸν κληρὸ. Κατάνυξη ὑπῆρχε πολλή. Δὲν χωροῦσε ἐκεῖ καμιά συμβατικότητα. Ὅποις ἦταν στὴν Ἐκκλησίαν, ἦταν γιὰ τὴν ἐνίωθε ἀληθινὰ τὴν ἀνάγκη. Τὸ ἐκκλησιασμὸς συμμετεῖχε πραγματικὰ στὴν ἀκολουθία καὶ, ὅταν, κατὰ τὴν δικὴ τους συνήθειαν, ἔψαλαν ἐν χορῷ τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ἐνίωθε μίαν δόνησιν στὸν αἆρα. Δὲν ἔφευγε κανεὶς ἀπὸ τὴν ρουμανικὴν μητρόπολιν ἀπογοητευμένος γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας στὶς χῶρες τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ. Κάθε ἄλλο, ἴσως ἡ δοκιμασία τοῦ ἀθεϊστικοῦ Κράτους νὰ τῆς ἦταν ἀπαραιτήτῃ γιὰ νὰ καθαριστεῖ καὶ νὰ ξαναβρεῖ τὴν ἀληθινὴν πνευματικότητά της.

Ὁ Σπορεὺς τῶν θυελλῶν θερίζει κεραυνούς

Ἡ κατακόρυφος πτώσις ἤρχισε πρὸ πολλοῦ. Πρῶτον ἀπέσεισε τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν πεμπιτουσίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν παράδοσιν καὶ τ' ἄλλα πάντα προσετέθησαν αὐτῷ. Σήμερον αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ εἶναι ἀνυπόληπτοι ἀπὸ τὸ ὁρθόδοξον φρόνημα. Δι' αὐτὸ καὶ αὐξάνονται αἱ φωναὶ ἐκείνων, ποὺ ἐπιμένουν ὅτι ὁ περικλεῆς θρόνος τῆς Ὁρθοδοξίας πρέπει νὰ ἴδῃ καλύτερας ἡμέρας. Ἡ νὰ ἀλλάξῃ τακτικὴν ὁ Οἰκουμενικός, ἢ νὰ παύσῃ νὰ λέγεται Οἰκουμενικός. Εἰς τὸ κάτω κάτω τὸ ἀνώνυμον πλήρωμα τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν εἶναι ἀγέλη ἀλλὰ ζῶσα δύναμις, ἥτις ἡμπορεῖ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν της. Ἡ εὐσεβὴς αὕτη δύναμις γνωρίζει ὅτι εὐθύνην δὲν ἔχει μόνον ὁ προδότης ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ σιωποῦν διὰ τὴν προδοσίαν.

Ὅτι ἤρχισαν δὲ νὰ ἐξαντλοῦνται καὶ τὰ ὑποτίμηματα τῆς ὁρθοδόξου ὑπομονῆς φαίνεται ἀπὸ τὴν θανασιαν ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχιμ. Καντιώτου πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενον. Αἱ βαθύφρεσιν δυνάμεις τῆς ὁρθοδοξίας ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ κινηθοῦν καὶ θὰ συντρίβουν τὰς ἐπιβουλὰς ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα πρῶτοι ἐντασσόμεθα καὶ ἡμεῖς.

Ἐάν ὁμως αἱ ἀγναὶ αὐταὶ φωναὶ δὲν θέλουν εἰσακουσθῇ, καὶ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης καὶ οἱ μετ' αὐτῆς συνοδοιποροῦντες ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐκ τῆς γεφύρας τοῦ σκάφους ἐξακολουθῇ

νὰ ἐξαποστέλλετε συνθήματα πολλὴν δημιουργοῦντα τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ταραχὴν, τότε μετὰ πολλῆς τῆς λύπης πρέπει νὰ σὰς εἴπομεν, ὅτι τοιαύτῃ τακτικῇ δὲν θὰ μείνῃ ἀνευ συνεπειῶν. Δόξα τῷ Θεῷ, ὑπάρχει ἐν τῇ μαριτυρικῇ ταύτῃ γῇ, ἐν ἣ κατοικοῦμεν, ἔρως Ὁρθοδοξίας καὶ πνεῦμα ἀντιστάσεως. Λαϊκοὶ ζῶντες ἐκ τοῦ τιμίου ἰδρώτός των, πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα, ἐγκρατεῖς θεολόγοι, εὐλαβεῖς διάκονοι, πρεσβύτεροι καὶ ἐπίσκοποι, ἐπὶ πᾶσι δὲ ὅσοι καὶ ἀσκηταί, ζῖτες διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ ἐν ταῖς ὁπαῖς καὶ τοῖς σπηλαίοις τῆς γῆς καὶ νυχθημερὸν χύνοντες δάκρυα ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁσονδήποτε ὀλίγοι καὶ ἂν εἴνε οὗτοι, θὰ ἐξεγερθοῦν. Θὰ τοὺς ἐξεγείρῃ τὸ Πνεῦμα τοῦ Ἁγίου. Καὶ ὀλίγοι αὐτοὶ εἶναι ἱκανοὶ νὰ ματαιώσουν πᾶσαν βουλὴν ἀντικειμένην τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ν' ἀφαιρέσουν τὸ πηδάλιον ἐκ τῆς χειρὸς ἀναξίων ἀρχιερέων καὶ νὰ τὸ παραδώσουν ἄλλοις, ἵνα καὶ πάλιν ἡ ὁλκὸς τῆς Ὁρθοδοξίας εὐθυδρομηθῇ. Δὲν ἔχει τίποτα νὰ χάσῃ ἡ Ἐκκλησία ἐὰν 5 καὶ 10 καὶ 20 καὶ 30 ἀρχιερεῖς, ἀρχιεπίσκοποι καὶ πατριάρχαι πέσουν ἐκ τῶν θρόνων των χάριν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀς φωνάξωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Σεβασμ. Κερκύρας κ. Μεθοδίου πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ὅτι προδοσιαν δὲν θὰ ἀνεχθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἕνας λαὸς ὁ ὁποῖος ἐγέννησεν ἄλλοτε Φωτίους, Κηρουλαρίους καὶ Μάρκους Εὐγενικούς».

Σκοτισμὸς τῆς διανοίας

Τὸ Βατικανὸν ἐξαπολύει καταιγιστικῶς διαφημιστικὰ πυροτεχνήματα. Ἡ προσεχὴς σύνοδος προορίζεται κυρίως δι' ἐξωτερικὴν κατατάλωσιν. Ἐλπίζει εἰς τὴν ἀφέλειαν τῶν ὁρθοδόξων, τοὺς ὁποίους φαντάζεται παρῖθενμένους εἰς τὸ δόκανον τῆς παπικῆς πονηρίας. Καὶ ἐνθ' ὁ Πατριάρχης Μόσχας ἀποποιεῖται τὴν προσκλήσιν τοῦ Πάπα καὶ δὲν ἀποστέλλει παρατηρητὰς εἰς τὴν σύνοδον, ἡ Κρατοῦσα Ἐκκλησία ἀπουκλίνει ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προσκλήσεως. Τὸ γεγονός δὲν εἶναι τυχαίον. Ἐνὸς κακοῦ δοθέντος μύρια ἔπονται. Εἶναι θλιβερόν νὰ βλέπῃ κανεῖς φυγαδεύόμενον ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν χώρον τὸ ὁρθόδοξον πνεῦμα καὶ νὰ ἐμφανίζονται θεματοφύλακες ἄλλοι λαοί. Ἀς ὁψεται ἡ κατάρα τῶν καινοτομιῶν.

Δύοι βαρεῖς

Γύρω ἀπὸ τὰ πανάγια προσκυνήματα τῶν τόπων, ὅπου ἐβάδισαν οἱ πανάγχατοι πόδες τοῦ Κυρίου, διεξάγεται εἰς κρατερός ἀγὼν, πανάρχαιος ὅσον καὶ ἡ Ἐκκλησία, διὰ τὴν ἀπόσπασίν των ἀπὸ τὰς ὁρθοδόξους χεῖρας. Τίνες ὁμως ἀπὸ ὅλους εἶναι κινδυνωδέστεροι; Αὐτὸ τὸ ἀποκαλύπτουν αἱ ἐντυπώσεις τοῦ κ. Ἀρόσου δημοσιευθεῖσαι εἰς τὸ «ΕΘΝΟΣ» τῆς 6-7-62.

Ἐἰδῶ, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, δὲν φοβοῦνται τοὺς Ρώσους. Δὲν φοβοῦνται τοὺς Μουσουλμάνους. Φοβοῦνται ὀλίγον τοὺς Ὁρθοδόξους Ἀραβας καὶ περισσότερο τοὺς Καθολικούς. Καὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἡ ὁποία διειρηθῇ ἐπὶ τόσους αἰῶνας λόγω τοῦ ἀδυνάτου τῆς συγχωνεύσεως της ἀπὸ τοὺς ἀλλοδόξους Μωαμεθανούς, ἡμπορεῖ νὰ κινδυνεύσῃ, λόγω συγγενείας, ἀπὸ μίαν ἐνδεχομένην στενὴν συνεργασίαν καὶ συμπαρατάξιν της μὲ τὸν Καθολικισμόν».

ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

Τὴν 26ην Ἰουλίου κατὰ τὸ πάτριον ἑορτολόγιον, πανηγυρίζει ὁ ἐν Μοναστηρακίῳ Διοσκούρων ὁ ἱερός ναὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἀφ' ἐσπέρας μέγας Ἑσπερινός. Τὸ πρῶν πανηγυρικὸς ἑορτασμός μετὰ χοροστασίας Ἀρχιερατικῆς.

Ἐπίσης πανηγυρίζει ἡ ἐν Πάργῃθι ἱερὰ μονὴ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, μὲ δλονύκτιον ἀγρυπνίαν. Συγκοινωνία διὰ Μενίδι ἀπὸ Πλατεῖαν Βάθης.